

OKUL PSİKOLOJİK DANIŞMANI EL KİTABI SORUNLAR ÇÖZÜMLER

Prof. Dr. Zeynep KARATAŞ - Prof. Dr. Özlem TAGAY

...Geleceğin Fikirleri...



OKUL PSİKOLOJİK DANIŞMANI EL KİTABI SORUNLAR ÇÖZÜMLER

Yazarlar: Zeynep KARATAŞ - Özlem TAGAY

ISBN: 978-605-81351-8-5

Copyright © Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine aittir. Vizetek Yayıncılık'ın izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı, elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Sayın okuyucularımız, bandrolsüz yayınları satın almamanızı diliyoruz.

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazar(lar)ına aittir.

Yayın Koordinatörü: Ferit RESULOĞULLARI

Kapak Tasarımı & Mizanpaj: Vizetek Dizgi

1 - 8. Baskı: Ankara | 2016 - 2024

9. Baskı: Ankara | Şubat, 2025



Seyranbağları Mah. İncesu Cad. 10/2 Çankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizetkeyayincilik@gmail.com

Yayıncı Sertifika No: 41575

Baskı: Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık Ltd. Şti.

İvedik Org. San. 1420. Cad. No: 58/1 Yenimahalle/ANKARA,

Tel.: 0 (312) 395 85 71

Matbaa Sertifika No: 47479

Önemli değildir kaç kez yenildiğin... Çünkü asıl önemli olan, kaç yenilgiden sonra yeniden doğrulabildiğin.

Sigmund Freud

ÖNSÖZ

Psikolojik danışma ve rehberlik (PDR), bireyin kendini anlaması, farketmesi, üstün ve sınırlı yanlarını görebilmesi, gizli güçlerini açığa çıkarabilmesi, etkili kararlar alabilmesi, etkili problemler çözebilmesi ve nihayet kendini gerçekleştirebilmesi için yapılan eğitsel, kişisel ve mesleki psikolojik yardımlardır.

Okullar öğrencilerin bir bütün olarak gelişmesini destekleyen kurumlardır. Bu alanda çalışırken alanın özelliğinden dolayı, öğrencilerin birçok güçlükle karşılaşması doğal bir durumdur. Okul psikolojik danışmanları öğrencilerin karşılaştıkları güçlüklerle başedilmesinde en büyük destekçidirler. Okullarda yaşanan güçlüklerin doğru şekilde saptanabilmesi, zamanında ve etkili çözümler üretilebilmesi öğrencinin kendini tanıması ve gerçekleştirmesinde son derece önemlidir.

Bu kitap PDR alanında okulda karşılaşılan birtakım sorunlarda, okul psikolojik danışmanlarına yol gösterici olabilmesi için el kitabı niteliğinde hazırlanmıştır. Kitap oluşturulurken ilk olarak okullarda çalışan okul psikolojik danışmanlarının (rehber öğretmenlerinin) karşılaştıkları sorunlar araştırılmıştır. Bu doğrultuda kitap beş bölümden oluşturulmuştur. Birinci bölümde; PDR alanında okullarda karşılaşılan sorunlar, ikinci bölümde; kişisel problem alanında karşılaşılan sorunlar, üçüncü bölümde; eğitsel problem alanında karşılaşılan sorunlar, dördüncü bölümde, mesleki problem alanında karşılaşılan sorunlar ve beşinci bölümde de okulda yaşanan diğer problemler ve çözüm önerileri ele alınmıştır.

Bu çalışmanın her aşamasında bizi yüreklendiren, destek ve hoşgörülerini esirgemeyen eşlerimize, çocuklarımıza ve alan uzmanı arkadaşlarımıza teşekkürü bir borç biliriz.

Kitabın PDR alanında çalışan alan uzmanlarına ve öğrencilerine yol gösterici olması dileğiyle...

Zeynep KARATAŞ - Özlem TAGAY

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	II
-------------	----

BÖLÜM 1

OKULLARDA PDR ALANINDA KARŞILAŞILAN SORUNLAR.....	1
---	---

BÖLÜM 2

KİŞİSEL PROBLEM ALANI.....	9
SORUN 1. Okula başlayan çocuklarda ayrılık kaygısı	9
SORUN 2. Öz-bakım becerisi sorunları	12
SORUN 3. Oyun kurma ve sürdürme becerisi sorunları	15
SORUN 4. Psiko-motor beceri sorunları	19
SORUN 5. Dil gelişimi sorunları.....	23
SORUN 6. Çocukluk korkuları.....	27
SORUN 7. Altını ıslatma ve dışkı kaçırmaya	30
SORUN 8. Isırma ve tükürme davranışı	33
SORUN 9. Tırnak yeme ve parmak emme	37
SORUN 10. Yalan söyleme	40
SORUN 11. Çalma davranışı	43
SORUN 12. Eşyaları kaybetme	45
SORUN 13. Kıskançlık	47
SORUN 14. İletişim sorunları.....	51
SORUN 15. Sosyal beceri sorunları	57
SORUN 16. Saldırganlık ve öfke problemleri.....	62
SORUN 17. Akran baskısı	72
SORUN 18. Akran zorbalığı.....	76
SORUN 19. İhmal ve İstismar.....	82
SORUN 20. Cinsel istismar	86
SORUN 21. Kaygı	91

SORUN 22. Benlik saygısı öz-güven sorunları	95
SORUN 23. Utangaçlık ve içe-dönüklük.....	100
SORUN 24. Aleksitimi (duygusal sağırlık)	103
SORUN 25. Yakınların kaybı	106
SORUN 26. Dikkat eksikliği	112
SORUN 27. Hiperaktivite.....	116
SORUN 28. Kendine zarar verme ve intihar girişimi.....	120
SORUN 29. Sosyal medya ve teknolojinin uygunsuz kullanımı.....	124
SORUN 30. Madde kullanımı.....	129
SORUN 31. Ergenlik problemleri.....	132
SORUN 32. Mükemmeliyetçilik	137
SORUN 33. Siber zorbalık (Sanal zorbalık).....	141
SORUN 34. Stres.....	145
SORUN 35. Çatışma.....	149
SORUN 36. Akran çatışmaları ve akran arabuluculuğu	154
SORUN 37. Sorun çözme	159

BÖLÜM 3

EĞİTSEL PROBLEM ALANI	165
SORUN 38. Okula uyum problemleri	165
SORUN 39. Okul korkusu	168
SORUN 40. Okul kurallarına uymama.....	171
SORUN 41. İlkokula hazırbulunuşluk.....	177
SORUN 42. Öğrenme güçlükleri.....	179
SORUN 43. Sınav kaygısı	182
SORUN 44. Motivasyon sorunları.....	187
SORUN 45. Verimli ders çalışma alışkanlıklarının bilinmemesi	191
SORUN 46. Alan-bölüm seçimi konusunda kararsızlık	196
SORUN 47. Bir üst öğrenim kurumu seçme konusunda kararsızlık	199

BÖLÜM 4

MESLEKİ PROBLEM ALANI.....	203
SORUN 48. Mesleki karar verme güçlükleri.....	203
SORUN 49. Uygun meslek seçimi	208
SORUN 50. Mesleki gelecek kaygısı	212

BÖLÜM 5

DİĞER PROBLEMLER.....	215
SORUN 51. Aile içi şiddet.....	215
SORUN 52. Boşanma ve parçalanmış aile	219
SORUN 53. Olumsuz ana baba tutumları.....	225
SORUN 54. Çalışan ana babanın sorunları, bakıcı problemleri	229
SORUN 55. Velinin kurumdan beklentilerinin farklı olması.....	233
SORUN 56. Özel eğitime gereksinimi olan çocukların ve ailelerinin sorunları.....	237
SORUN 57. Kaynaştırma problemleri-BEP-BÖP Hazırlama.....	240
SORUN 58. Okulun ve PDR servislerinin fiziki koşullarının uygunsuzluğu.....	255
SORUN 59. Okulda yardımcı personelle yaşanan sorunlar.....	257
SORUN 60. Okulda işbirliği problemleri	259
SORUN 61. Olumsuz öğretmen tutum ve davranışları	262
SORUN 62. Okulda yaşanan kriz durumları	265
KAYNAKLAR	270